

V Praze dne 12.4. 2013
Č.j.: 266/13

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
návrhu věcného záměru zákona o službě vojáků v záloze a právních poměrech
vojáků v záloze

Úvod:

Předložená závěrečná zpráva RIA byla zpracována k návrhu věcného záměru zákona o službě vojáků v záloze a právních poměrech vojáků v záloze. Hlavní struktura odpovídá šabloně pro závěrečnou zprávu RIA obsažené v dokumentu „Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace (RIA)“.

Pozitivně lze hodnotit snahu o strukturovanost a přehlednost. Vzhledem k povaze návrhu není obecně potřeba rozsáhlejších či složitějších analýz, nicméně i tak je potřeba dodržet určité věcné zásady tvorby analýzy dopadů (analýzy „přínosů a nákladů“).

Řada níže uvedených připomínek je dílčího charakteru a doporučujících. Výraznější připomínky se týkají analýzy nákladů a přínosů.

Připomínky, doporučení, komentáře

- 1) V materiálu je upozorněno, že současná právní úprava nemusí umožňovat některé koncepční změny. Nicméně vymezení rozsahu a závažnosti problému zůstává v obecné rovině. Není dostatečně zdůvodněna potřeba existence takového institutu v dnešních podmínkách a možnostech v oblasti obrany. (Například vysvětlení (ne)možnosti snížení rozsahu armády bez potřeby zavedení aktivních záloh apod.) I přesto, že koncepční změny jsou součástí jiných dokumentů a norem, tak určitá zmínka (či odkaz) by nebyla na škodu. *Tento bod je spíše doporučením.*

- 2) Zhodnocení rizik zůstává opět v obecné rovině a není zmíněna pravděpodobnost uvedených událostí. Zde by bylo vhodné doplnit o mezinárodní srovnání, vymezení základních závazků a povinností vyplývajících z mezinárodních smluv, které by nepřijetím byly vážně ohroženy (či doplnit, že by k tomu nedošlo). Není tedy uvedeno, jaké jsou dopady uvedených rizik (jaká to představuje konkrétní rizika (či snížení rizik) pro bezpečnost státu, plnění mezinárodních smluv apod.). Tento zákon sice sám o sobě není koncepcí a má zajistit pouze možnost použití daných institutů v praxi, nicméně výše uvedená připomínka vyplývá z toho, že jako hlavní riziko je uvedeno, že bez tohoto zákona by nebylo možné dané instituty realizovat. *Doporučeno alespoň odkázat na dokument, který uvedená rizika hodnotí, nebo velmi stručně shrnout.*
- 3) U výpočtů nejsou uvedeny zdroje jednotlivých hodnot (k jakému roku jsou uvedené náhrady mezd, na základě čeho je počítána průměrná mzda – chybí zdroj uvedené hodnoty. Z jakých dokumentů jsou čerpány hodnoty počtu potřeb jednotlivých vojáků v dílčích kategoriích apod. Vzorové propočty jsou činěny pro počet vojáků 5000. Nebylo by vhodné demonstrovat propočty na variantě „reálné“ (a doplnit zdroj uvedených zvolených hodnot – expertní odhad? Koho?). Je potřeba zdroj a volbu výpočtu alespoň stručně zdůvodnit.
- 4) **Největší slabinou materiálu je však zcela dostatečné zhodnocení dopadů na zaměstnavatele.** Nový návrh umožňuje poskytnutí určité kompenzace zaměstnavateli, což bezpochyby do jisté míry eliminuje negativní vliv na související náklady zaměstnavatele. Není uvedeno, jak bude řešeno administrativní vypořádání jednotlivých událostí (například, zda se o daný příspěvek žádá, kdo odvádí pojistné za zaměstnance, jaké jsou případné další administrativní úkony). **Významnou připomínkou je značně nedostatečné vymezení kalkulace bez vazby na fungování a související náklady podniků.** Pohled nezohledňuje (ani komentářem) dopady na zabezpečení provozní činnosti podniku, protože u řady oborů může být zaměstnanec klíčovým aktivem podniku, jehož výpadek může narušit výsledky společnosti či udržení plánovaných výsledků podniku (to může znamenat „vícenáklady“). Chybí zhodnocení možností firem na tyto události reagovat, v jakém rozsahu a kolika firem by se to mohlo dotknout (s ohledem na očekávaný počet cvičení - jaká je očekávaná průměrná pravidelnost a rozsah cvičení aktivních vojáků v záloze v souladu s hlavní variantou koncepce resortu obrany). Detailnější rozbor možných řešení není uveden (jaké jsou zkušenosti firem, které mají vojáky v záloze – pokud nejsou domácí zkušenosti, tak zahraničí. Jaké jsou více náklady?).
- 5) Ve zprávě nejsou uvedeny závěry plynoucí z konzultace se zaměstnavateli. Ani v rámci vypořádání připomínkového řízení nejsou uvedeny připomínky ze strany jakékoliv organizace zaměstnavatelů či konkrétních zaměstnavatelů. Pokud nebyly žádné připomínky či negativní výtky z pohledu těchto subjektů, tak by to bylo vhodné uvést.

Závěr:

Stávající RIA doporučujeme k přepracování, zejména pak v oblasti dopadů na zaměstnavatele, dále z pohledu doplnění nezbytných náležitostí takového materiálu (zdroje dat, zhodnocení vhodnosti navrhovaných postupů apod.)

Vypracoval:

Radek Špicar, M.Phil.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise